

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

דילמות מוסריות של קבלת החלטות - 56255

תאריך עדכון אחרון 12-08-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר יותם בנזימן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: yotam.benziman@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום א', 9:30-10:30

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק בדילמות מוסריות שבהן שתי דרכי הפעולה האפשריות רעות מבחינה מוסרית, אולם אין ברירה אלא להכריע. הוא יבחן את תפקודם של אישי ציבור מול דילמות כאלה.

מטרות הקורס:

הקורס יעסוק בדילמות מוסריות שבהן שתי שרכי הפעולה האפשריות רעות מבחינה מוסרית, אולם אין ברירה אלא להכריע. הוא יבחן את תפקודם של אישי ציבור מול דילמות כאלה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לנתח דילמות על שלל מרכיביהן
להכריע מהי דרך הפעולה הנכונה
לקבוע מהו המחר הציבורי שיש לשלם על הבחירה
להמליץ על דרכי פעולה שיצמצמו דילמות עתידיות
להכריע מהו אופיו הראוי של איש ציבור

דרישות נוכחות (%) :
80

שיטת ההוראה בקורס: סמינר

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא: לנגד עיניו שתי דרכים
ויקטור הוגו, עלובי החיים, כתר, 1978, עמ' 518-521.
- 2-3. ללמוד כיצד להיות לא-טוב?
ניקולו מאקיאוולי, הנסיך, זמורה ביתן, 1988, פרקים 15-18.
- ישעיהו ברלין, "מקוריותו של מקיאוולי", בתוך נגד הזרם, עם עובד, 1986, עמ' 85-149.
- 4-7. ידיים מלוכלכות
Bernard Williams, "Politics and Moral Character," in *Moral Luck*, Cambridge University Press, 1981, pp. 54-70.
- Michael Walzer, "Political Action: The Problem of Dirty Hands," *Philosophy and Public Affairs* 2 (2), 1973, pp. 160-180.
- Dennis Thompson, *Political Ethics and Public Office*, Harvard University Press, 1987, chapters 1-2.
- 8-11. האם דילמות הן אמיתיות?
E. J. Lemmon, "Moral Dilemmas," in Christopher W. Gowans (ed.) *Moral Dilemmas*. Oxford University Press, 1987, pp. 101-114.
- Ruth Barcan Marcus, "Moral Dilemmas and Consistency," *The Journal of Philosophy*

- 78 (3), 1980, pp. 121-136, reprinted in Christopher W. Gowans (ed.) *Moral Dilemmas*. Oxford University Press, 1987, pp. 188-204.
- Thomas Nagel, "The Fragmentation of Value," in Christopher W. Gowans (ed.) *Moral Dilemmas*. Oxford University Press, 1987, pp. 174-187.
- Alan Donagan, "Consistency in Rationalist Moral Systems," in Christopher W. Gowans (ed.) *Moral Dilemmas*. Oxford University Press, 1987, pp. 271-290.
- 12-13. מלאכי-על פותרים דילמות
- R. M. Hare, *Moral Thinking*. Oxford University Press, 1981, ch. 3, 6.
14. דילמות ואקסיסטנציאליזם
- ז'ן פול סארטר, האקסיסטנציאליזם הוא הומניזם, כרמל, 1990.
- 15-16. קבלת החלטות וחופש הרצון
- Harry G. Frankfurt, "Alternate Possibilities and Moral Responsibility," *The Journal of Philosophy* 66 (23), 1969, pp. 829-839.
- Harry G. Frankfurt, "Freedom of the Will and the Concept of a Person," *The Journal of Philosophy* 68 (1), 1971, pp. 5-20.
- 17-19. כפל תוצאות
- Philippa Foot, "The Problem of Abortion and the Doctrine of the Double Effect," in *Virtues and Vices, and Other Essays in Moral Philosophy*. University of California Press, 1978, pp. 19-32.
- Warren S. Quinn, "Actions, Intentions, and Consequences: The Doctrine of Double Effect," *Philosophy and Public Affairs* 18, 1989, pp. 334-351.
- Stanford S. Levy, "The Principle of Double Effect," *The Journal of Value Inquiry* 20, 1986, pp. 29-40.
- 20-21. המקרה הישראלי
- דוד אנוך, "מה ההבדל בין פעולות טרור לבין חיסולים? – מחשבה על ההבחנה בין גרימת נזק מכוונת לבין גרימת נזק צפויה לחפים מפשע", בתוך בלי כוונה – פגיעה בחפים מפשע בזמן מלחמה בטרור, המכון הישראלי לדמוקרטיה, 2007.
- עידו פורת, "מה באמת ההבדל? – תגובה למאמרו של דוד אנוך", בתוך בלי כוונה – פגיעה בחפים מפשע בזמן מלחמה בטרור, המכון הישראלי לדמוקרטיה, 2007.
- 22-24. חוקים של מלחמה
- Thomas Nagel, "War and Massacre," in *Mortal Questions*. Cambridge University Press, 1979, pp. 53-74.
- R. B. Brandt, "Utilitarianism and the Rules of War," *Philosophy and Public Affairs* 1 (2), 1972, pp. 145-165.
- מיכאל וולצר, מלחמות צודקות ולא צודקות, עם עובד, 1977, פרק 18.
- 25-27. למי לסייע ומדוע
- Peter Singer, "Famine, Affluence and Morality," *Philosophy and Public Affairs* 1(3), pp. 229-243.
- Michael Slote, *The Ethics of Care and Empathy*, Routledge, 2007, pp. 21-41.
- יותם בנזימן, עד שתגיע למקומו – אתיקה, אי-משוא פנים ויחסים אישיים, מאגנס, 2004, עמ' 119-129.
28. סיכום: שניים שהולכים במדבר
- מסכת בבא מציעא, דף סב, עמוד א.

חומר חובה לקריאה:
ראו רשימת נושאים

חומר לקריאה נוספת:
אין

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 80 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 20 %
אין

מידע נוסף / הערות:
אין